Een stap naar voren

In het coalitieakkoord spreken we ons krachtig uit over het lokaal goed vormgeven van de energietransitie, we kijken vooruit naar de gevolgen van vergrijzing, naar de toekomstbestendige ruimtelijke inrichting in onze kernen en het versterken van ons zorglandschap. We ervaren een gevoel van urgentie voor het aanpakken van de grote vraagstukken door dit college. En daar zijn we als D66 blij mee. We staan voor grote uitdagingen en het is van cruciaal belang dat we hierop blijven anticiperen en tijdig actie ondernemen om creatieve oplossingen te zoeken waar het kan.

Tegelijkertijd constateren we ook een structurele kwetsbaarheid. Door een stapeling van taken vanuit het Rijk, opdoemde financiële tekorten en structurele personeelstekorten. Samen zetten zij de gemeentelijke organisatie flink onder druk. We zijn als gemeente afhankelijk van inkomsten uit het gemeentefonds, en tegelijkertijd zitten we niet in een positie om daar rechtstreeks invloed op uit te oefenen. Maar die onzekerheid over het ravijnjaar en tekorten kunnen wel tot maatregelen leiden die op de langere termijn juist weer schadelijk zijn voor onze gemeente.

Maar, we zijn niet de enige gemeente in Nederland die hier zorgen over heeft. De noodklok vanuit gemeenten en VNG wordt stevig geluid richting het Rijk: D66 heeft er vertrouwen in dat de nieuwe systematiek van financieren van gemeenten vanaf 2026 dusdanig wordt ingericht dat de tekorten die we nu zien opdoemen geen werkelijkheid worden. Tegelijkertijd is ons uitgangspunt een sluitende begroting en een gezond meerjarenperspectief. De meicirculaire biedt op dat front nog weinig hoopvolle aanknopingspunten op de korte termijn. Met jaarschijven 2023, ‘26 en ‘27 die negatiever sluiten dan verwacht. En voor 2024 en ‘25 positiever dan verwacht, met daarbij de opmerking dat we hier al een onttrekking doen uit de ADR voor incidentele lasten. Het blijft nog een beetje koffiedik kijken. En als we terugkijken naar de afgelopen jaren kan het maar zo zijn dat de soep niet zo heet wordt gegeten als ze wordt opgediend. Met een uitstekend weerstandsvermogen en goede financiële weerbaarheid van de gemeente staan we er op de korte termijn goed voor.

Voorzitter, D66 zet de vraag centraal of we als gemeente de stap naar voren zetten op het juiste moment op het juiste onderwerp. En we komen daarbij tot een aantal thema’s: over vooruitgang, het inspelen op veranderde behoeften, tot het aanpakken van problemen en uitdagingen in de gemeente.

Vooruit denken en inspelen op veranderde behoeften

Als gemeente spelen we een cruciale rol bij het bevorderen van vooruitgang en het nemen van initiatieven op lokaal niveau. Door hier een stap naar voren te zetten, tonen we leiderschap en zijn we een voorbeeld voor andere overheidsinstanties, organisaties, bedrijven en de gemeenschap als geheel. Dat laten we zien in Haarlemmermeer met de opvang van Oekraïense vluchtelingen, en de aankoop van het voormalige Crown Plaza hotel om tijdelijk vluchtelingen en gemeentelijke spoedzoekers op te nemen. De koop is een eerste stap in de toekomstige ontwikkeling van het stationsgebied Hoofddorp en tegelijkertijd laten we nu met de tijdelijke inrichting zien dat we als gemeente voldoen aan onze verplichting om vluchtelingen op te vangen en statushouders te huisvesten. Hier zetten we een stap naar voren met oog voor de korte en langere termijn ambities van onze gemeente.

Daarnaast moeten we ons ook constant aanpassen aan de veranderende behoeften en prioriteiten van onze inwoners, zeker als het gaat om het woningbouw.

Want de stap naar voren om de woningbouw ambities te realiseren vraagt ook om voldoende oog te hebben voor de behoeften van onze inwoners van jong tot oud. D66 is blij met de ontwikkeling

van 563 studentenwoningen in Hoofddorp Als niet-studentenstad kunnen we hiermee jongeren een mooie plek bieden vlakbij OV voorzieningen met een goede bereikbaarheid voor de verschillende onderwijsinstellingen in onze regio. Maar laten we ook hier een stap naar voren zetten en ervoor zorgen dat een deel van deze woningen beschikbaar komt voor jongeren uit onze gemeente. Of dat we een leeg gebouw rap ombouwen in woningen voor jongeren. Een stap vooruit betekent ook lef hebben en creatief zijn en soms een beetje buiten de lijntjes kleuren.

D66 ziet daarnaast graag dat we ook meer ruimte bieden in onze kernen voor woningbouw initiatieven zoals het Bornholmkwartier in Hoofddorp. Hier zetten we betaalbaar wonen, zorgverlening en maatschappelijke voorzieningen centraal. Dat is goed voor het versterken van de sociale cohesie, goed voor de doorstroom en daarmee aanwas van jonge starters in bepaalde wijken en dorpen.

De stap naar voren op het gebied van klimaat en duurzame mobiliteit

Klimaatverandering vraagt zeker om een stap naar voren om onze verantwoordelijkheid als gemeente te nemen. Als het gaat om ambitieuze doelen om de CO2-uitstoot te verminderen en de transitie naar schone energie te versnellen is er geen tijd te verliezen. Vol aan de bak om energiebesparing te realiseren en werk te maken van het verduurzamen van bestaande gebouwen. Verduurzaming gaat en vraagt om meer dan alleen de inzet op de energietransitie. Met incidenteel geld voor het klimaat en energiefonds dat we startkapitaal moeten geven, brengen we beweging in duurzame buurtinitiatieven en gezamenlijke projecten. We dienen daarom met GL en PvdA een motie in waarmee we onze inwoners en bedrijven ondersteunen in de stappen die zij willen zetten op dit gebied.

D66 ziet dat we op het vlak van duurzame mobiliteit al een stap naar voren. In het bijzonder vragen we daarbij wel aandacht voor het bevorderen van elektrisch en deelvervoer en een goede fietsinfrastructuur. En belangrijk voor ons is dat dat we de bereikbaarheid van kleine kernen goed regelen. De afgelopen jaren zijn er veel buslijnen opgeheven. Tijdens het raadsbezoek aan Vijfhuizen en Cruquius hebben we ook gezien dat er veel initiatieven zijn op het gebied van vrijwilligersvervoer. Slimme aansluitingen tussen OV en vrijwilligersvervoer kan helpen om vervoersarmoede in kleine kernen terug te dringen. Daartoe dienen we dan ook een motie in.

Schaken op veel borden tegelijk

De verschillende uitdagingen waar ik het al eerder over had zijn veelomvattend en moeten vaak ook nog eens tegelijkertijd aangepakt worden. Maar met een krappe ambtelijke bezetting is de constatering ook dat het schuurt bij het uitvoeren van onze taken en aanpakken van die grote vraagstukken.

We horen in de raad toch best vaak dat bepaalde dingen niet mogelijk zijn vanwege een gebrek aan ambtelijke capaciteit. Het college kwam zelfs met een voorstel voor vertraging van de woningbouw ambities. De nieuwe werkelijkheid is dan ook dat tekorten en krapte een constante zullen zijn de komende jaren. Daar moeten we als gemeente slim mee om gaan door efficiënt te werken, te prioriteren en samenwerking te zoeken waar mogelijk. Als raad willen we daar goed bij betrokken zijn waarbij we ons ook realiseren dat er keuzes gemaakt moeten worden.

Rijsenhout

Als gemeente staan we in een dorp als Rijsenhout niet bepaald bekend als probleem aanpakker. Bij de ontwikkeling van deelgebied 1CD is de situatie dusdanig complex dat we vast zitten. Het ja mits principe lijkt ver weg. Als raad ervaren we dat de stap naar voren om het probleem adequaat aan te pakken nog niet tot de gewenste resultaten heeft geleid. En dat zien we niet alleen bij

ruimtelijke ontwikkelingen hier, maar ook bij pogingen van verschillende sportverenigingen om te komen tot een nieuwe multifunctioneel complex in het dorp. We dienen daarvoor met HAP een motie in om het dorp tijdelijk lucht te geven in afwachting van meer duidelijkheid.

Afrondend voorzitter, D66 wil dat we een gemeente zijn die een stap naar voren zet op het juiste moment. Een gemeente die leiderschap toont, problemen aanpakt, innovatie stimuleert en de gemeenschapsbetrokkenheid vergroot om te voldoen aan de veranderende behoeften van onze inwoners. We zijn daarmee al een goed eind op weg, en we sporen ons college aan om daar ook het komende jaar volle vaart achter te zetten.